

„Edinost“

izhaja enkrat na dan, izkraj tedelj in
praznikov, ob 6 uri zvečer.

Naročilna zneska:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naravnost je plačevati lističi. Na naročbe brez plačila ne moremo se upravniti.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posebne številke po 6 stotink (3 nve.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nve.).

Telefon št. 570.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petilo. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, do mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naravnost, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naravnost in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. maistr.

I dajeatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Delegacije in pomirjenje.

V Zagrebu, 22. jan. 1900.

Nova vlada dr. Körberjeva stavlja sebi to glavno nalogo, da uglaadi narodne prepire v Avstriji. Ako človek, ki nepristransko motri razvoj stvari, prisposablja to nalogo nove vlade s tekom zadnjega zasedanja delegacij, ne more drugače, nego da je skeptičen, še več nego skeptičen. Zadnje zasedanje delegacij je — ako je to sploh potrebno bilo — razbistrilo situacijo; ali to razbistrenje dokazuje ravno, kako je v okvirju sedanjega sistema težavna naloga dr. Körberja. Mi bi rekli, da med zadnjim zasedanjem delegacij in nalogo nove vlade obstoji taka ovira, da se ne da izgladiti po nobenem zakonu na temelju današnjega sistema. S tem ne pravimo, da se dru. Körberju ne posreči v toliko, da doseže neko premirje. To je celo mogoče, dasi tudi to težko. No, to premirje bo le prehodno, površno in nepopolno. Nam se zdi, da se vzlasti Hrvatje in Slovenci ne bodo mogli zadovoljiti s tem premirjem, kajti med ostalim kakor da njih ne vzamejo v obzir. Minole dni mudil se je v Pragi hrvaški privak dr. Mazzura in tu so mu prirejali prave časti. Tu so napivali slovanski solidarnosti, a češki novinar in poslanec Hofica je napil hrvaškemu narodu, čegar zastopniki hodijo roka v roki z češkimi poslanci. To vse je lepo. Nikdo ni ogujeviteji privržence slovanske solidarnosti nego smo mi; nikdo ni gorečnejši prijatelj češkemu narodu in njegovim pravicam. Nikdo ne pripoznava odločne sposobnosti naroda češkega za vodstvo slovanstva v monarhiji, nikdo ne želi živje oživotvorjenje državnega prava češkega. Ali vzlie temu hočemo reči, da bi se, po našem mnenju, slovanska solidarnost imela drugače in praktičneje eksplicirati.

Na slavo in čast je toliko hrvaškim kolikor slovenskim poslancem, da podpirajo težnje bratov čeških. Ali mi pravimo iskreno, da z vsem tekom stvari, v kolikor se tiče prizadevanja dra. Körberja za premirje, nismo zadovoljni. To premirje bi obezalo samo češko-nemško odnošaje. Ne, v ime slovanske solidarnosti bratje Čehi ne bi smeli privoliti v to in ne smejo privoliti v to! Tako premirje — pa tudi ko bi ne bilo le prehodno in površno — bilo bi vsakako nepopolno. Narodni in državopravni prepri imamo tudi na jugu. Češki bratje niso smeli dovoliti dru. Körberju, da preko tega našega spora preide na dnevni red ter bi bili morali staviti kakor pogoj vsakemu dogovarjanju, da se tudi naši prepiri vzamejo v pretres. Mi ne vemo, je-li bilo mogoče jasneje govoriti, nego je govoril dr. Ferjančič. On je dokazal vso važnost naših vprašanj ali našega vprašanja. Kako naj bi sed j v akciji za pomirjenje prešli na dnevni red preko istega?!

Ali tudi brez ozira na nepopolnost premirja — ako se tudi doseže — ponavljamo mi, da bo površno in prehodno. Narodnega spora v Avstriji ni možno izgladiti s kakim zakonom ali s kako naredbo o jeziku. S tem se duhovi ne pomirijo, s tem se ne spremeni razpoloženje njihovo; s tem se pojedine narodnosti ne odvrnejo od svojih narodnih in državopravnih aspiracij. Razlogi sporu leže velik-globlje. To so dokazali baš češki delegatje se svojimi krasnimi državnimi govori, to je dokazal še svojim krasnim in državnimi govori tudi dr. Ferjančič, a to so dokazali tudi nemški delegatje se svojimi drznimi in objestnimi zahtevami. Dr. Körber kakor da ni ničesar čul od vsega tega in kakor da se ničesar naučil iz vsega tega. On se spravlja na narodno pomirjenje kakor da delegacij niti ni bilo, kakor da vse obstoji v

tem, da se za Češko in Moravsko ustvari kak jezikovni zakon. In ne gledé na to, da v jezikovnem vprašanju samem je velik propad mej obema strankama, se bo narodna borba nadaljevala, dokler bo trajal današnji sistem. Za pomirjenje ne treba ne dr. Körberjeve akcije, ne konference. Zadolje naj zahtevam Slovanov na severu in na jugu; Avstrija naj se oslobodi iz nemškega gospodstva; naj se irredentizmu vsake vrste pride v okom z zdravo in pravično politiko! Iluzija je to, kateri ne vemo imena, ako mislijo, da Nemei s pomočjo kake konference privole v to. Tu treba fait accompli, dovršenege čina, tudi treba železne in pravične roke; tu treba premebe sistema, ali vrhu vsega treba tudi, državniskih in ne birokratiških sposobnosti in globokega moralnega čutstva. Le tako se bodo mogli izogniti katastrofi.

Dinko Politeo.

Trst, dne 24. januarja 1900.

Imenovanje ravnatelja na državni ljudski šoli v ulici Fontana v Trstu.

Z Dunaja nam pišejo: Ta dogodek je prekriceč — ker kakor blisk razsvetljuje razmere v Trstu —, da bi ga mogli tako hitro pozabiti. Stvar ne sme tako hitro zginiti z dnevnega reda, kakor bi želeli oni, ki so jo zakrivali. Ker pa se o tem imenovanju širijo deloma netočne, deloma povsem krive govornice, prosim Vas, da opišem stvar v Vašem listu v kolikor je znana meni.

Tri momente treba imeti pred očmi. Kdo je oni, ki so ga imenovali? Kake intrige in spletke so se plele za to imenovanje? Kdo je oni, katerega so zapostavili?

Ravnateljem na rečni šoli je bil imenovan dotodanji učitelj v Affenzu, Brunlechner. Mož je bil svojedobno učitelj v Carigradu. Na povratku v domovino je prosil v Trstu za mesto asistenta na državni ljudski šoli, a ga niso sprejeli. Pozneje je prosil za mesto podučitelja, a ga zopet niso vsprejeli! In tudi sedaj, ko je bila razpisana služba ravnatelja, ni bil v ternu, predloženem od namestništva. Mož seveda nimalo ne pozna deželnih jezikov in že zбоk tega ne more odgovarjati kakor ravnatelj šoli, v kateri so ogromna večina učencev Slovenci in Italijani.

In vendar je bil imenovan! Kako je prišlo to? Prišlo je, ker na namesništvo tržaškem ne umejo ali pa nočejo varovati uradne tajnosti. Terno namestništva je prišel še gorak naznanje izvestnim nemškim krogom v Trstu in hitro se je začela plesti mreža spletka, intriga, insinuvacij in denuncijacij. Na teh spletkah so bili udeleženi deloma pedagogi, deloma pa tudi nepedagogi, ki niso imeli nobenega drugega »titelna« za vtikanje v to vprašanje, nego okolnost, da so — nemški nacionalci, da smatrajo sami sebe pionirje tistega glasovitega nemškega »Drang nach Osten«, graditelja mostu — kakor je pojasnil dr. Ferjančič — od Baltiškega morja do Adrije. Le-ti so odposlali posl. Mengerju obširno pismo — in ne brzojavko — v katerem so razkladali, v kako nevarnost bi prišle nemške šole v Trstu, ako bo kak Nemeec imenovan ravnateljem. Dr. Menger je seveda hitro storil svojo nemško — dolžnost. In zgodilo se je, kar se je zgodilo.

Ni res, da bi se ne bil noben slovenski mož brigal za to vprašanje, ali ob znanih dispozicijah vseh avstrijskih vlad brez razlike — ob tradicijah brezmejnih dobrohotnosti do Nemštva v Trstu na jedni, a ob brezmejni nedobrotivosti do slovenskega življa na drugi strani —, se nikdo ne sme čuditi, da Slovenci ni mogel doseči tega, kar je dosegel Nemeec Menger. In to tem laglje, ker mu je

šla na roko — kakor sem čul od dobro poučene strani — neka druga visoka oseba, ki ni nihče drugi, nego avstrijski poslanik v Carigradu, Calice!! Zanimiva vest je to, kaj ne?! Kajti priča, kako v Avstriji o raznih vprašanjih odloča vpliv činiteljev, ki niso v prav nobeni zvezi s stvarjo, mesto da bi odločali oziri na faktične razmere in potrebe!!

In koga so zapostavili temu Nemeu na ljubo? Moža, povsem sposobnega v pogledu jezikovnega znanja, moža, priznanega pedagoga, moža blage in mirne naravi, moža, ki si je z neumorno delavnostjo svojo pridobil neutajljivih zaslug za ljudsko šolstvo v Trstu: slovensko in — laško in nemško. Moža, ki je že bil ravnatelj podružnice iste šole v ulici Chiozza, moža, ki je nad desetletje opravljal tri službe hkratu: službo razrednega učitelja, službo ravnatelja in službo šolskega nadzornika za okolico, a vrhu vsega je še pisal šalske knjige za pouk nemščine v laških ljudskih šolah!

A kaj so vse zasluge, ako pa ima mož to nesrečo, da se v njem ne pretaka kri Germanov, da ni ljubljencev poznanih tržaških Velenemcev, pedagogov in nepedagogov?!

Gori sem rekel, da na ta dogodek ne smemo tako hitro pozabiti, zlasti pa ne smejo pozabiti naši državni poslanci. Dogodek je prekriceč z dvojnega stališča: z osebnega stališča globoko in po krivici užaljenega zasluznega moža, in z našega narodnega, oziroma kulturnega in s pedagogičnega stališča. Kajti po imenovanju oseb, povsem nesposobnih v jezikovnem pogledu, na šole, v katere zahaja naša deca, so v eminentni nevarnosti toliko naše narodne koristi, kolikor so ovrnani vspehi pouka!!

Dopisi.

Iz okraja koperskega. (Nekaj v ilustracijo Schaffenhauerjevega sistema v okraju koperskem.) [Izv. dopis.] Gospod urednik! Marezige so, kakor del nekdanje občine pomjanske, zavzemale v naših narodno-politiških bojih zadnjih let edno najvažnejših mest in naša javnost je sledila dogodkom v tej občini z večjo pozornostjo, nego-li dogodkom v kateribodi drugi občini Istre. In to ni nič čudnega. Baš na Pomjansčini ima v Istri gospodujoča, moralno in fizično propala oligarhija eno svojih glavnih taborišč, katero vzdržuje s pomočjo nasilja, prevare, korupeije in ljudske nevednosti. Hvala našim narodnim pionirjem v Marezigah, je lahonstvu v skupni občini pomjanski odklenkalo za vedno in niso si vedeli drugače pomagati, nego s tem, da so občino razdelili v Marezige in Pomjan, vsled česar so se v Pomjantu obdržali na krmilu še za par let, ali samo za par let.

V Marezigah je nasproti temu zmagala narodna stranka

No, to so stvari, že znane našemu čita-jočemu občinstvu. Ali neka druga stvar zasluži, da jo pribijemo, v nov dokaz, da so istrski odnošaji v resnici abnormalni, da tu ne odločujeta razum in pravica, ampak le nasilje in krivica.

Po odhodu g. Trobea so bili v Marezigah nekaj časa brez učitelja, dokler niso v sredi meseca novembra po milosti ces. kr. okrajnega glavarja dobili novega začasnega učitelja v osebi nemškutarja Rudolfa Grosa. V Marezigah — nemčurski učitelj. Neverjetna sicer, a žalostna resnica! V Marezigah so dobili za učitelja moža, katerega se je ljudstvo branilo na vso moč, dobili kljub temu, da so tamošnji možje, ne enkrat, ampak večkrat hodili prosit, naj za Marezige imenujejo drugega prosileca in ne Grossa.

Ali zastoj! C. kr. okrajni glavar Schaffenhauer je zatrl našim možem, da je Gross dober dečko, da bo priden učitelj itd. Kurz und bündig: Schaffenhauerjeva gospa je rekla: »Kar moj mož ukrene, tako je; vsi drugi ne ukažejo nič!« In tako se je zgodilo. In tako občutimo na lastni koži: »Šklaf, plačaj in molči!«

Oglejmo si nekoliko tega ljubljencea Schaffenhauerjevega!

Kar je delal Gross v svojem prejšnjem življenju, to nas ne zanima, zanima pa nas to, kar je delal v Koprju, kjer je dovršil zadnji tečaj učiteljskega, ker to je v najožji zvezi z njegovim imenovanjem v Marezige.

Vsled svojega nemškega mišljenja je prišel v navskrižje z vsemi onimi sloveaskimi dijaki, s katerimi je bil v ožji dotiki. Tožaril jih je pri ravnatelju in nekatere celo pred sodiščem.

Ko je kakor četrtoletnik imel nastop v vadnici, je pravil otrokom: »Slovenci nimajo nikakega slovstva, a ono, kar ga imajo, je prevedeno iz nemščine ali italijansčine.« Pred sodiščem pa je izjavil: »Moj materini jezik je nemški; drugi dijaki me sovražijo, ker sem Nemeec.«

Zgoraj navedene besede so jasen dokaz, da je Gross vseskozi nesposoben za učitelja v slovenski vasi; so pa tudi jasen odgovor na vprašanje: Zakaj ga je naš dobri »prijatelj«, gospod c. kr. okrajni glavar Schaffenhauer, tako vneto branil in podpiral.

Tu omenjeno in še marsikaj drugega, splošno znanega — o čemer pa nočemo govoriti na tem mestu — je bilo dovolj, da se je ljudstvo z vsemi silami branilo tega učitelja. Gospod Schaffenhauer pa je hotel v Marezigah baš g. Grossa in ob vsegamogočnosti naše birokracije je tudi dosegel svoj namen.

Kaj smo hoteli? Udali smo se v svojo usodo in upali, da morda vendar ne bo tako hudo, kakor smo se bali. Računali smo, da je marsikaj zapisati na račun mladeniške nerazsodnosti in smo se nadejali, da je mej tem morda vendar prišlo spoznaje. Upali smo, a upali smo zastoj. Komaj je bil mož tukaj en mesec in že je jasno pokazal svojo barvo. Pokazal je takoj, da oni, kateri so ga poslali v Marezige, se niso varali v njem.

Naši prijatelji so iskali človeka, ki naj bi v našem ljudstvu, v naši mladini, zatrl narodni čut. Našli so človeka, da si ne morejo želeti boljšega. V dokaz temu naj navedemo samo naslednja slučajja! O neki priliki je rekel Gross: »Jaz ne čitam »Edinosti« za nič.« Dne 17. decembra pa je prišlo v občinskem uradu do oestre konference mej županom, obč. svetovalecem Ivanom Babičem »Kovaličem« in občinskim tajnikom na eni, ter učiteljem Grossom na drugi strani. Gross je izjavil, da so Hrvatje slabi ljudje in da se moramo torej Hrvatov varovati!!! Na tako — drznost je seveda tudi dobil primeren odgovor. Obč. tajnik mu je naravnost povedal, če je morda najet od »Schulverein«, naj si zapomaj, da v Marezigah ne doseže ničesar. Obč. svet. Iv. Babič »Kovalič« pa mu je odgovoril: »Gospod Gross! Šestnajst let se že borimo za svoje narodne pravice. Radi narodnosti smo bili že v nevarnosti za življenje svoje. In zdaj, ko smo dosegli, da je naša občina slovanska, ne bomo dopuščali nikomur, da bi podiral ono, kar smo zidali mi!«

Morda utegne kdo vpraševati: Ali je vredno razgrevati se zavoljo enega človeka? Gotovo ne bi bilo vredno razgrevati se radi jedinega Grossa. Ali tu ne gre za osebo enega Grossa. Tu gre za več. Slučaj Gross

v Marezigah je jasna slika sistema, vladajočega na Primorskem v obče, a v Istri še posebej. Ta slučaj je zopet jasn dokaz, da dela vse proti nam in našim stremljenjem, ihočim za tem, da se naš narod povzdigne duševno in gospodarski. In ker niso mogli družnega, poslali so v narodno-zavedne Marezige kakor učitelja človeka, ki našemu narodu ni prijatelj. Poslali so tja človeka, ki naj bi otrokom izruval iz srea ljubezen do svojega naroda in jezika s pripovedovanjem, da Slovenci nimamo slovstva; človeka, ki naj bi v ljudstvu, v mladini, zatri veselje do čitanja slovenskih časopisov s pripovedovanjem, da jih tudi on ne čita. Pričakujejo namreč, da si bo mislil marsikdo: Učitelj tega ne čita, torej ni za nič, tudi jaz ne bom! Poslali so tja človeka, ki naj bi mej našim ljudstvom sejal mržnjo do bratskega naroda hrvatskega s pripovedovanjem, da so Hrvatje slabši ljudje itd. To pa v namen, da bi bilo našim »dobrim prijateljem« tem laglje izvrševati geslo: »Divide et impera«!

Ali zapomnijo naj si: kakor ne bi v Marezigah nihče drugi nič dosegel, ako bi bili njegovih cilji protinarodni, tako ne doseže ničesar tudi eden Gross!!

V Marezigah, kjer so se na Pomjansčini v prvo pojavili pionirji slovenske ideje, plapolala bo tudi v bodoče ponosno naša narodna trobojnica. I v bodoče hočemo se boriti za svojo narodnost, dvigati hočemo ponosno zastavo narodne zavesti, zastavo narodnega jedinstva z našimi brati Hrvati! Tudi v bodoče hočemo delovati v to, da postane naša vsa Pomjansčina, vsa Istra.

Ločili so nas od Pomjana, a zgradili nam niso poti do tam. In ako nam s kitajskim zidom zgradit pot do Pomjana, mi ga prekoračimo! Naši pionirji ne odnehajo, dokler ne bo naša vsa Pomjansčina! Gospoda Schaffenhauer in prijatelji naj le delajo, kakor se jim vidi! Naj ne zabijo pa, da pride dan sestanka — pri Filipih!!

Politični pregled.

TRST, 24. januarja 1900

K položaju. Notranja politiška diskuzija se vrtila sedaj o tem, kako je nemškonaacionalnega kluba razbil sklep načelnikov klubov nemške levice — ki so se, kakor znano, izrekli za brezpogojno udeležbo na konferenci, na katero jih vabi nova vlada — ter s tem dokazal vnovič, da je beseda nemške vzajemnosti le blesteča pena, ki se zgublja v nič, čim si jo potisnil med realne odnošaje, ali si jo potisnil pred kako konkretno vprašanje.

Načelniki klubov so sedaj na delu, da zopet za silo zlepijo rahlo stvarico, ki se imenuje gemeinbürgerschaft. To se jim tudi bržkone posreči, ali s pripomočkom, ki pokaže zopet, da vsa eksistenca takoimenovanih zmernejih strank je le senea, ki se pomika za radikalnimi strankami: torej bočjejo jedinstva ohraniti s tem, da se približajo stališču radikalcev, nemške ljudske stranke, ki pa se zopet vlačijo za najskrajnejimi, ki so sploh proti vsaki spravi, ker vedo, da sprava bi pomenjala normalne odnošaje, a oni morejo vspevati le ob abnormalnih odnošajih.

Tako smo vedno tam, da je zaključna točka vsaki nemški akciji — Wolf-Schönererjevo stališče. To stališče pa je ravnokar neki prijatelj Wolfov v dunajski »Information« označil lapidarno. Povedal nam je tudi, za kako eno bi se Wolf celo ločil od Schönereerja. Wolf da stoji na strogo avstrijskem stališču in s tega stališča veleva: Avstrijo so ustanovili Nemci. Zato naj bo vlada odkritosrečna nasproti njim; svojo odkritosrečnost pa naj pokaže s tem, da Nemcem zagotovi nadvladje!!

Pod zastavo tega Wolfovega avstrijstva pojdejo Nemci na konferenco. In ker vedo, da bodo — čim bi se hoteli le za eno ped oddaljiti od te zastave — proglašeni za izdajce, katerih izdajstvo je kaznovati — z izgubo mandata, si že mislimo, kakova bo atmosfera med nemškimi zaupniki, ki jo bo provzročal ta stvar.

Strah pa, kakor znano, ni naš najboljši inspirator na posvetovanjih za — spravo. O tem se utegne prepričati tudi gospod Körber, kar mu bo tem britkeje, ker mu lekeja pride od dobrih in starih politiških prijateljev.

Na državnem sodišču na Dunaju so razpravljali včeraj o dveh pritožbah Nemcev na Češkem. Jedna pritožba je bila ulo-

žena od mestnega sveta v Libereu proti naredbi ministerstva, s katero se je pravilom namerjane zveze nemških mest na Češkem odreklo odobrenje. Državno sodišče je spoznalo, da z rečeno naredbom se ni kršilo pravo do združevanja in da je bila z ozirom na nevarnosti, ki bi mogle nastati, povsem utemeljena.

Tudi drugo pritožbo je vložil isti mestni zastop proti naredbi vlade, s katero je leta uničila sklep tega mestnega zastopa proti rabi § 14. Tudi to pritožbo je državno sodišče zavrnilo z utemeljenjem, da se dotični sklep ni omejil na kritikovanje, ampak je pozival tudi na nepokorjenje naredbam, izdanim na podlagi § 14. S tem pa je občinski zastop prekoračil svoj delokrog.

Švedski proračun. Dohodki Švedske znašajo glasom proračuna, predloženega državnemu zboru, 149.7 milijonov kron. Tekom zadnjih pet let so se dohodki pomnožili za blizu 50%. Izdatki so proračunjeni tudi z 149.7 milijonov kron, od katerih spada na izdatke za vojsko 60.3 milijonov.

Tržaške vesti.

Smrtna kosa. V bolnišnici v Gorici je po dolgem bolehanju umrl naroden delavec stare korenine, gospod Ivan I p a v e c. Pokojnik je bil člen raznih narodnih društev in mnogoleten odbornik »Del. podp. društva«. Pogreb je bil danes ob 4½ uri popoldne na goriško pokopališče. Pokoj duši njegovi!!

Iz sv. Ivana nam pišejo dne 24. januarja: Minoli ponedeljek popoldne se je vršil tukaj pogreb pokojnega mladeniča Petra Vatočca. Kako priljubljen je bil pokojnik vsem vaščanom, pričala je dolga vrsta pogrebeev, ki je segala skoro od hiše žalosti in tja do cerkve. Pač, lepo navado ima naš narod, da svoje blage ranjce spremlja mnogoštevilno k zadnjemu počitku!

Pogreba se je udeležila tudi domača godba, ki je vso pot svirala pretresljive žalostinke. Mladenici v tej godbi so se s tem poslovlili od nepozabnega jim prijatelja. — Tudi tovariši peveci niso hoteli zaostati: ko so duhovniki v cerkvi opravili svoje molitve, skazali so pokojniku tudi oni zadnjo čast, zapevši svoj otožno-doneči »Blagor mu...«

Po dovršenih obredih v cerkvi se je sprevod nadaljeval: mimo župnišča in »narodnega doma« smo spremili dražega pokojnika še do Boschetta, od koder nam ga je voz, okrašen z cvetjem in mnogimi vencii, odpeljal tja, kjer se prej ali slej snidemó vsi.

Bil je ranjki eden izmed onih, tako redko sejanih mladeničev, ki v resnici ljubijo narod svoj. Vesel je bil, ko je čul vesti, ugodne za našo narodno stvar, a žalosten, ko je slišal o neugodnih. Bodi mu zemljica lahka!

V spomin. Iz delavskih krogov nam pišejo: V nas je lepa navada, da se spominjamo pokojnih narodnjakov brez razlike stanu, ako so dotični to zaslužili. Zato pa ne smemo pozabiti tudi ravnokar umrlega I v a n a I p a v e c a, ki je v prejšnjih časih stal v prvih vrstah narodnih boriteljev v Trstu. V Dolinarjevi dobi je bil na delu noč in dan in tak je ostal vse dotlej, dokler ga ni začela mučiti grozna in dolgotrajna bolezen. Ko je pred leti naš Počkaj izpostavil prvi slovenski nadpis v sredini mesta našega in ko so lahonski listi rohneli ter gozili z odstranitvijo rečenega napisa, se je zbrala četorica narodnjakov (od teh so že trije mrtvi), ki so prisegli, da morajo obvarovati to naročno znamenje! In v tej četorici je bil naš Ivan. V najhujši zimi je zapuščal toplo postelj ter je v ostrem mrazu stal na straži pod slovenskim nadpisom! Nadpis stoji še danes nam v spodbujjo, a v jezo lahonom. Posnemajmo tako narodne delavce, bodimo jim hvaležni in ohranimo jim hvaležen spomin. Ti pa, Ivane, uživaj nad zvezdami zaslužen plačilo ter prosí za naš revni, po tebi toliko ljubljeni narod slovenski, da ga Vsevečni reši iz sovražnikovih krempljev ter mu podeli boljše in veselejšo bodočnost!

V tolažbo tvojim ostalim pa naj bo sožalje vseh nas, ki smo te poznali!

Volitve v cenilni komisije za osebno dohodarino. C. k. davčna administracija nam je doposlala nastopno naznanilo:

Vsled razglasa tukajšnjega c. k. finančnega ravnateljstva dne 12. januarja 1900. št. 1518, naznanja se gledé nadomestnih volitev onih udov in namestnikov v cenilne komisije za osebni davek, kateri so bili vsled odločbe § 189. zakona 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 izsrečkani, sledéce:

A. Cenitveni okraj št. 1, mesto Trst.

Volitev se bo vršila:

1. za I. volilni razred (volijo se 3 udje in 3 namestnika, barva glasovnic: bela) v ponedeljek dne 12. februarja 1900. od 10. ure predp. do 2. ure pop. v telovadnici mestne ljudske šole »Via Nuova« 22.

2. za II. volilni razred (volijo se 1 ud, 2 namestnika, barva glasovnic: rumena) v torek dne 13. februarja 1900. od 10. ure predp. do 2. ure pop. v telovadnici mestne ljudske šole »Via Nuova« 22.

3. za III. volilni razred (volijo se 2 uda in 2 namestnika, barva glasovnic: rudečkasta) v sredo dne 13. februarja 1900. od 9. ure predp. do 3. ure pop. in sicer:

za volilee z začetno črko priimka A do H v telovadnici mestne ljudske šole »Via Nuova« 22, za volilee z začetno črko priimka I do R v telovadnici mestne ljudske šole »Piazza vecchia« 2, in za volilee z začetno črko S do Z pa v mestni telovadnici »Via della Valle«.

Konečni vspeh štetja glasov se razglasi v glavni volitveni dvorani »Via della Valle«.

B. Cenitveni okraj št. 2, okolica tržaška.

Za II. in III. volilni razred tega cenitvenega okraja se bo vršila volitev v telovadnici mestne ljudske šole v ulici »Via Nuova« št. 21, razdeljeno v dveh volilnih oddelkih, v soboto dne 10. februarja 1900. od 10. ure predp. do 2. ure pop., kjer voli od teh dveh volilnih razredov vsaki volilni razred 1 uda in 1 namestnika (barva glasovnic: za II. volilni razred rumena in za III. volilni razred rudečkasta.)

Gledé sestave volilnih okrajev in volilnih teles, dalje onih, ki imajo pravico voliti, potem osebe, ki so lahko voljene, ali ki ne morejo biti voljene, in gledé tega, kako je rabiti volilno pravico in kako se je ravnati na volitvi, opozarjajo se volilee na določbe zakona z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 in na volilni predpis v prilogi D drž. zak. št. 35. leta 1897.

Voli se samo z uradnimi glasovnicami.

Glasovnico odda volilnemu komisarju volilee ali sam osebno ali pa jo dopošlje po pošti volitev vodečemu oblastvu s priloženim volitvenim poverilom. Kakor zastopnik volitev vodečega oblastva posluje volilni komisar.

Opominja se, da nefrankovane ali nezadostno frankovane pošne pošiljatve glasovnic volilni komisar ne sprejme, ter se bodo iste v smislu § 34. volilnega reda smatrale kakor neuložene, in da glasovnice morajo biti podpisane ali od volilea, ali od njegovega zastopnika, odločenega za to.

Razpisana zdravniška služba. Ravnateljstvo zdravniške rešilne postaje je razpisalo novo službo zdravnika na rešilni postaji. Plača 1000 kron na leto. Služba: dve uri na dan in vsako šesto noč. Prošnje je uložiti do 15. februarja na ravnateljstvu omenjenega zavoda. Natačnejša pojasnila daje nadzornik rešilne postaje, g. dr. D'Osma.

Kasino državnih uradnikov v Trstu. Včeraj se je vendar, po dolgih pripravah, ustanovil kasino tuk. c. kr. državnih uradnikov ter so izvolili vodstvo društva. Predsednik mu je namestniški svetovalec Friderik vitez Schwarz.

Pes je ugriznil 58-letno Ivano Danieles pred njenim stanovanjem v Rojanu št. 106. v levo roko ter ranil na več mestih palea. Na zdravniški postaji so ji podelili prvo pomoč.

Poskušen samomor. 45-letna Jera S. iz ulice Belpoggio je izpila včeraj količino fenilne kisline. Ker je zdravnik z rešilne postaje prihitel v pravem času ter jej izpral želodec, je rešeno nje življenje.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj je bil 30-letni Viljelm Giacopelli iz Trsta zaradi goljufije obsojen v 8 mesecev težke ječe, ker se je oktobra meseca m. l. nasproti več osebam vedel kakor da je javni konjederec v Piranu in Izoli ter jim izvalil nekoliko denarja, enemu pa — bolnega konja.

Dražba na kolodvoru južne železnice. V torek dne 30. t. m. ob 10. uri popoldne bo v magazinu tovorov II. v drugem nadstropju javna dražba nevzdignjenih stvari. Te stvari se oddajo onemu, ki ponudi največ. Kupnino mora položiti takoj ter takoj odpeljati kupljene stvari. Pod vskljeno ceno se ne bo progajalo. Seznam stvari, ki se imajo prodati, je razobešen v vestibulu kolodvora.

Mrtveci prijavljeni dne 23. t. m.: Marcon Evelina, 7 m., ul. Molino a vento 60. — Benčina Frančiška, 1 l., ul. Giuliani 12. — Batič Amalija, 6½ l., ul. Navali 37. — Kroč Katarina, 71 l., Tamara Jurij, 1½

l., ul. S. Giusto 4. — Piščane Antoa, 9 l., Rojan 229. — Herzog Ivan, 54 l., ul. del Pesce 1. — Pahor Marija, 32 l., ul. Molin Grande 4. — Colja Josip, 1 m. ul. Ghiaccera 6.

V bolnišnici: Zanetti Fran, 56 l. — Alič Herman, 16 l. — Fabris Avgust, 58 l. — Štrukelj Marija, 32 l. — Seiglia Marino, 40 l. — Pontati Viktor, 29 l. — Metlika Frančiška, 10 l. — Frandolič Anton, 43 l. — Sterner Mihael, 40 l. — Müller Jožef, 56 l. — Just Peter, 3 l.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 3.9, ob 2. pop. 8.6 C. — Tlakomer ob 7. zjutraj 764.4. — Danes: plina ob 2.48 predp. — oseka ob 10.50 predp.

»Tržaški Sokol« je za sedaj, po možnosti in v kolikor dovoljujejo razmere, uredil svojo novo telovadnico. Seveda vsled naših razmer, ko si mora vsako naših društev na vse možne načine truditi, da pride sploh pod streho, ni nova telovadnica uprav idejalen prostor, opremljen z vsakovrstnimi modernimi pripravami in vsestransko potrebnim orodjem, ali na vsak način bo popolnoma odgovarjala smotru in namenu telovadnega društva, zdravemu uspešnemu in sistematičnemu razvitku telovadbe pod spretnim vodstvom in nadzorstvom novega družstvenega učitelja, brata M. Berganta. Z radostnim sreem opažamo, kako splošno vlada in se širi zanimanje za društvo »Tržaški Sokol« in posebno za telovadbo. Vzlasti smo to opazili v zadnjem tednu, ko ni bil napovedan še nikak poduk, a je vendar prihajalo popolnoma spontano mnogo telovadcev v novo telovadnico, ki so se z veliko vnemo in navdušenim zanimanjem udeleževali izrednih vaj, namenjenih v prvi vrsti v poduk predtelovadcev.

Oficijelna otvoritev nove telovadnice bo v četrtek, 25. t. m. Odbor vabi vse telovadce, ki so že prijavljeni in ki se še mislijo prijaviti, naj bodo že precej po 8. uri v telovadnici, kajti točno ob 8½ uri bo nastop. Taka točnost se bo odslej sploh zahtevala za vse telovadne vaje; kajti ona v vsem našem življenju — bodisi na veselicah, plesih, raznih vajah itd. — ukoreninjena n e t o č n o s t, mora se vendar enkrat opraviti.

Torej v četrtek dne 25. t. m. zvečer na bratsko svidenje v novi telovadnici! (Korzo št. 45, uhod na dvorišču.)

Nadzorniki »Delalskega podpornega društva« so vabljeni v jako važno sejo, ki bo v nedeljo ob 4½ uri popoldne.

Trgovski pomočniki v Trstu vabijo na veliki ples, ki bo v nedeljo dne 4. februarja, ob 10. uri zvečer v sijajno razsvetljenem in ozaljšanemu gledališču »Armonia«. Svirala bo popolna vojaška godba pešp. št. 47. iz Gorice. Pred odmorom se bode plesala »Česka beseda«. Plesovodja gospod Ivan Umek. Priti je v plesni obleki. — Vstopnina: Za gospode 2 kroni z dvema gospicama oz. gospema: dame same 1 krono. — Lože v pritličju 8 kron, v I. redu 6 kron, II. redu 4 krono, III. redu 2 krono. Lože se prodajajo v kavarni »Commerce« in na dan plesu pri blagajni v gledališču.

Ker je čisti dohodek namenjen v korist novo ustanovljenemu društvu »Zveza slov. trg. pomočnikov v Trstu«, se nadplačila blagovoljno vsprejemajo.

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. O priliki občinske seje v Marezigah nabral g. Iv. Babič 3 K 20 st.; v pušici v gostilni g. M. Lukša na Proseku 4 K 12 st.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti so darovali sledeči: Družba »komandiranih« v Bazovico je nabrala 2 K 84 st. — V nabiralniku v »Narodnem domu« so nabrali do 9. prosinca 1900. 3 K 22 st. — Na botrinjah Svetkovega Vladimira je nabral za to družbo vedno vnet g. Znidarski 12 K. — Mrla Lizika Gustinčičeva je nabrala v krčmi »pri rumeni hiši« 2 K 8 stot.

Pevsko društvo »Kolo« priredi dne 17. februarja plesni venček z maskarado v dvorani »Mally« ul. Torrente št. 16. Toliko na znanje sl. občinstvu in tudi spoštovanim društvom, da se velice in plesi ne bodo križali. ODBOR.

Vesti iz ostale Primorske.

× Kužne bolezni med živino. Glasom zadnjega izkaza razsajajo na Primorskem: ovčje koze v Poreču, Vodnjanu in Pulju; kuga na svinjah: v Podgradu, Kastvu in Moščenicah; šen (pereči ogenj) v Izoli, Roču in Barbanu (okraj Pulj); steklina v v Labinju.

Vesti iz Štajerske.

— Iz življenja nekega mariovskega železniškega uslužbenca. Ta uslužbenec se je imel te dni v službi peljati na Dunaj. Posloval se je doma ter odšel na kolodvor. A predno je vlak odšel, postalo mu je jako slabo in naprosil je enega svojih tovarišev, da je mesto njega prevzel službo, on pa se je počasi vrnil domov. Bila je noč in prišedši domov je moral dolgo trkati, predno mu je žena odprla, ki je tarala in jokala, da jo bole zobje. Na vso moč je prosila moža, naj se takoj vrne v lekarno, da jej prinese kako zdravilo zoper grozoviti zobobol. No, možu je bilo slabo, zato ni ugodil ženi ter se legel v posteljo. A ker žena le ni mirovala in je tarala in prosila naprej naj gre po zdravilo, vstal je res, oblekel sukno in šel. A kako se je začudil, ko je v lekarni segel v žep in ondi našel 4 gld., za katere je vedel, da jih preje ni imel. Njegovo preseñenje pa ni imelo meje, ko je segel v notranji žep sukne in ondi našel listino s 1100 gld., katerih nikdar ni imel! Bilo pa mu je kmalo vse jasno, ko se je prepričal, da sukna ni njegova, da si jo je oblekel doma. Sedaj je pa ukrenil nekaj sila modrega. Šel je namreč na policijo, ter tam naznanil, da je našel v svojem stanovanju sukno s 1104 gld., ter naročil, naj se oni, ki hoče sukno in denar nazaj dobiti, oglasi pri njem. Potem je šel čisto miren domov ter rekel svoji ženi, da jo za 1104 gld. — vsak dan lahko bole zobje. In menda je mož res čisto prav računal, kajti do sedaj se še nihče ni oglasil za dragoceno sukno.

— Križ sodniku v obraz je zagal raznašalec kruha Marold, ko je stal pred porotniki v Ljubnem in so mu naznanili obsodbo, ki se je glasila na 8 let ječe.

— Javna zahvala. Akad.-teh. društvu »Triglav« so v minolem letu tiste časniki in časopisi dobajali brezplačno: »Slovenski narod«, »Edinost«, »Hrvatska domovina«, »Slov. gospodar«, »Slov. list«, »Sočas«, »Novice«, »Naša sloga«, »Slovenski svet«, »Dubrovnik«, »Mir«, »Novi list«, »Adriatische Post«, »Ljubljanski zvon«, »Slovenka«, »Učiteljski tovariš«, »Popotnik«, »Vrtec«, »Z Angeljčkom«, »Planinski vestnik«, »Sport«, »Dolenjske novice«, »Stenograf«, »Brivce«, »Der Süden«, »Südsteirische Post«, »Politik«, »Gorica« in »Slavisches Echo«.

Podpisani odbor se tem potom vsem uredništvom zgoraj navedenih listov kar najiskrenejše zahvaljuje na brezplačnem pošiljanju v nadi, da nam bodo v bodoče tako naklonjena, kakor dosih dob.

Zahvaljuje se tudi g. Dragotinu Hriharju, ki nam je naklonil svoj »Narodni kolodvar«.

Takisto nam je dolžnost, da se dostojno zahvalimo vsem onim rodoljubom širom domovine, ki so bodisi duševno ali gmočno podpirali naše društvo v prošlem letu.

V Gradcu, dne 18. prosinca 1900.
Odbor akad.-teh. društva »Triglav«.

Vesti iz Koroške.

Predsednikom trgovinske zbornice v Celovcu je sedemindvajsetič izvoljen pl. Hillinger, podpredsednikom pa namesto poslanca Hinterhuberja trgovec Wirth v Beljaku.

Cesar je potrdil od deželnega zbora koroškega sklenjeni zakon o uvedanju samostojne deželne doklade na pivo.

Obešenega so našli na Križni gori dne 11. t. m. Frana Zupana, vojaka v 17. pešpolku v Celovcu. Pogrešali so ga že več dni. — V Beljaku se je ustrelil lovec H. Guster.

Razne vesti.

Pozabljenost Parizanov. Kako pozabljeni so Parizani, pričajo mej drugim tudi te-le številke, ki jih je objavila policijska prefektura o najdenih predmetih, ki so se tam od-dali: Od aprila 1898 do septembra 1899 pozabljenih je bilo nič manj nego 7402 de-žnikov. Ali to naj bi še bilo. Kako naj si pa človek tolmači okolnost, da se je v fujakerjih pozabilo 4366 korsetov?! In dalje se je po-zabilo nešteto mrvaških vencev, ki tehtajo skupaj nad deset stotov, in ena velika že-lezna peč.

Madjarske sanje. V visoki politiki na-vadno ne upoštevajo, kaj je rekel ta ali oni

posamičnik, ako dotičnik slučajno ni visoka politična oseba. Danes pa nam je govoriti o sicer mali politični osebi, ali govoriti moramo vsaj enkrat, da podamo sličico o sedanjih sanjah Madjarov. — Minoli teden je bil tu v Trstu zastopnik neke velike madjarske tvrdke iz Budimpešte. Dotični je bil povabljen na obed v neko tukajšnjo ugledno družino. Na obedu so napivali Petru in Pavlu ter tudi raznim narodnostim, katerih zastopniki so bili zbrani o tej priliki. Nekdo je napil Hrvatski, a neki porednež da je odklonil napitnico iz tega namena, da bi skušal Madjara. Madjaru je to tako ugajalo, da je začel takoj razvi-jati sedanjost in bodočnost svoje Madjarije. »Danes«, je rekel, »smo še vsaj navidezno podrejeni Avstriji, ali predno mine 10 let, bo toliko Avstrija, kolikor Hrvatska popol-noma podjarmljena Madjarski! Naš narod je danes edini, ki se more prištevati najkulturnejšim narodom, zato je bodočnost naša!!«

Naprej mu niso pustili, ampak začeli so se tako smejeti in mu ironično ploskati, da je moral prenehati, kar je bilo pač naj-bolje!

To je slika sedanjega mišljenja, ali bolje rečeno, sanj, sedanjih Madjarov. Naj le — sanjajo!

Brzjavna poročila.

Dopolnilna volitev na Goriškem.

GORICA 24. (P.) Med tem, ko sem stavljaj na volilnem shodu pri Rebku kandiduro grofa Coroninija na gla-sovanje, nastala je popolna tišina. Odgovor je bil splošno in burno prit-rejevanje. Ko sem med splošno tihoto pozval, da naj vzdigne roko, kdor je nasproten tej kandidaturi, je ni nikdo vzdignil. Sklicatelji so ostali na me-stu še po končanem zborovanju. Ga-briščka ni bilo na shodu.

Dr. Gregorčič.

drž. poslanec.

Dr. Rojc in profesor Berbuč.

deželna poslana.

Izgređi zaradi madjarizma.

REKA 24. (O. B.) Sinoči je množica na Corsu insultirala nekega uradnika ogerskih državnih železnic, ki je prišel na neko maške-rado v obliki madjarskega eikoša (konjskega pastirja). Uradnik je zbežal v gostilnico »pri kroni«, shajališču Madjarov. Tukaj je prišlo do krvavih pretefov. Aretirali so dva dijaka.

Vojna v južni Afriki.

Z Moder Riverja.

MODDER RIVER 22. (K. B.) Zvečer in zjutraj so nadalje obstreljali pozicije so-vražnika.

Nemški parnik »Bundesrath«. — Bolezni v Ladysmithu.

LONDON 23. (K. B.) »Reuter« javlja iz Durbana z dne 22. t. m.: Parnik »Bun-desrath« odplove jutri proti vzhodu. V La-dysmithu umira vsakega dne povprečno po 10 ljudi za vročinsko boleznijo in grižo.

Appermann obkoljen.

LOURENZO-MARQUEZ 22. (K. B.) »Reuter« javlja: V Pretorijo so dobili to-le brzjavko iz Colensa z dne 18. t. m.: An-gleži so obkolili oddelek Boereev, 200 mož, katere je vodil kornet Appermann na reko-gnosciranje; Boerei so se prebili skozi an-gleške čete. Pravijo, da je na strani Boereev bilo 30 ranjencev in jetnikov in 4 mrtveci.

Na gorejni Tugeli.

LONDON 23. (K. B.) »Reuter« javlja dne 19. t. m. iz taborišča Boereev na gorejni Tugeli: Včeraj so Angleži zopet začeli ob-streljati pozicije Boereev, zlasti je to delala ena baterija tostran reke. Popoldne je po-stalo streljanje topništva sila močno. Pod-vrstvom topov je angleška pehota v treh vrstah zasedla drugo vrsto boerskih nizkih nasipov. To je bilo o mraku. Pozneje se je zopet umaknila na prejšnje stališče. Po noči so Angleži s pomočjo raket in zrakoplova skušali razkriti stališča Boereev ob Tugeli dalje proti severju. Dne 19. t. m. zjutraj so angleški mornarski topi začeli streljati z druge strani, a brez uspeha.

Prazne govornice o Ladysmithu.

PIETERMARITZBURG 23. (K. B.) Tukaj govorijo, da je general Dundonald s 1600 mož udrl v Ladysmith. Ta vest ni potrjena.

Boerei se pritožujejo o postopanju ev-ropskih velevlasti.

LONDON 23. (K. B.) »Times« javljajo iz Lourenzo-Marqueza večeršnjega dne: Tu-kaj je malo slišati o boerskih republikah;

pravijo pa, da so v Pretoriji prestrašeni in ozlovoljeni, ker evropske velevlasti ne kažejo nasproti Boereem nikakega sočutja.

Šestdesetletnica Joubertova. — Stejnu na potovanju.

LOURENZO-MARQUEZ 22. (K. B.)

»Reuter« javlja v soboto iz glavnega tabora Boereev: Poveljnik Batha je praznoval 60. rojstni dan generala Jouberta z večim reko-gnosciranjem proti Drakensbergu. Po kratki bitki je obkrožil nasprotno prednjo stražo. General Joubert spremlja predsednika Stejina na obiskovanju Oranjeev. Stejnu, ki se trdno zanaša na srečen izid vojne, obišče vse oranjske tabore.

Pri Drakensbergu.

LONDON 23. (K. B.) »Reuter« javlja iz taborišča Boereev na gorejni Tugeli dne 19. t. m.: Angleži so zasedli tri pozicije ob Tugeli, Mornarski topi streljajo granate z je-klenimi ostni. Ko se je v taboru slišalo, da hoče 2000 mož angleškega konjištva obiti Drakensberg, so Boerei odposlali močen od-delek na reko-gnosciranje. Ta oddelek se je približal nekemu nasipu, ker ni prav razu-mel signalov prednjih straž; tu ga je spre-jela toča metkov iz pušek in topov. Boereev je padlo 40, ranjenih je 20. Zgube Angležev da so neznatne.

Znatne zgube Angležev.

LONDON 24. (K. B.) »Reuter« javlja iz boerskega tabora z dne 21. t. m.: V so-boto popoldne so Angleži ponovili naskok; od obeh strani je bil ožen strašen. Bitka je trajala do temne noči. Angleži so imeli znatne zgube.

General Warren.

LONDON 24. (K. B.) General Buller brzjavlja dne 23. t. m. ob 6½ zvečer iz taborišča Spearman: Warren drži pozicijo, katero je zasedel 21. t. m. Kakih 1400 yar-dov od njega je stališče nasprotnika na za-padu od Spionseoppa. Poslednje mesto leži višje od stališča generala Warrena, vsled česar ni mogoče opazovati nasprotno pozicijo. Pri-bližati se Spionseoppu je mogoče le čez golo planjavo, katero križajo globoki klanci. Gre-beni, katere je zasedel Warren, so tako strmi, da ni mogoče spraviti nanje topov. Sovraž-nika obstreljamo s kratkimi topi (havbicami) in poljnimi topi, postavljenimi na drugem torišču. Sovražnik odgovarja s topi sistema Creusot in drugimi topi. Mi smo v tem dvo-boju topništva na boljšem, ker se — zdi, da sovražnik v okopih išče zavetja (?). Nasprotno topništvo nam ni povzročilo mnogo škode. — Danes zveče: poskusimo, da vzamemo Spionseopp, predgorje na levem krilu sovraž-nega stališča nasproti Richardstrifta. Spions-copp nadvlada skoraj vse utrdbe sovražniks.

Trgovina in promet.

Gospodarska zveza v Ljubljani

je začela izdajati svoje glasilo »Narodni go-spodar«, ki bo izhajalo vsakega 10. in 25. dne v mesecu. List objavlja lep program. Mej tem, ko se na vsej črti — tako pravi — bijejo najrazličnejši politični boji mej inteli-genco in se v teh bojih skoraj prav nič ne misli na ljudstvo, stavlja si je ta list nalogo, pečati se z vso intenzivnostjo z narodnim gospodarstvom in zasledovati politično gibanje v smislu ljudskih koristi brez vsakega stran karstva. In ker je izboljšanje narodnega gospodarstva na vseh poljih in trajno nemogoče le na podlagi tehnike, mar-več na temelju popolne socialne preosnove, zato bo list pazljivo sledil vsem pojavom na socialnem polju. Ta program je, kakor re-čeno, lep, in mi bi-le želeli, da mu ured-ništvo res ostane zvesto, brez ozira na desno ali levo. Cena listu je za vse leto 4 K za pol in četrt leta razmerno. Naroča se v »Go-spodarski zvezi« v Ljubljani.

Gospodarski atašeji.

Iz Budimpešte javljajo, da naše mini-sterstvo za vnanje stvari že v bližnji bodoč-nosti svojim poslanstvom v inozemstvu do-deli uradnike, ki bodo zasledovali narodno-gospodarski napredek dotičnih dežel, tako-zvane »gospodarske atašeje«.

Pomanjkanje promoga.

Praški mestni svet je predlagal, naj bi vlada prepovedala izvoz promoga v inozem-stvo ter tako odpomogla pomanjkanju tega, ne le za našo industrijo, ampak tudi zaseb-nike prevažnega predmeta. Ta zahteva ni nova. Že enkrat, o priliki stavke rudarjev v Köflachu, je prosila »zveza avstrijskih in-dustrijaleev« takratnega voditelja trgovinskega ministerstva, dra. Stibrala, naj bi izdal tako naredbo. Ministerstvo pa je odgovorilo, da to ni mogoče, ker bi taka naredba kršila trgo-

vinske pogodbe s tujimi državami, ki so v veljavi. Trgovinska pogodba z Nemčijo od leta 1891. določa n. pr., da je smeti prepo-vedati le izvoz predmetov, ki so v jedni ali drugi državi monopolizirani, kakor sol, duhan, smodnik itd., nadalje z ozirom na zdravstveno stanje in v slučaju vojne. Da bi vsled štraj-kov morali kdaj skrbeti za to, da ostane naš premog doma, na to naši državniki niso mi-slili o sklepanju trgovinskih pogodb.

Glavna skladišča.

Dne 20. t. m. je bilo v tuk. skladiščih shranjenega blaga 310.253 q. in sicer: 139.104 q. sladkorja, 10.867 q. kave, 5412 q. olja, 23.250 q. vina, 3328 q. kož, 14.750 premoga, 17.065 q. kolofonija, 24.823 q. sadja, 18.500 q. zrnja, 5.473 q. šisk in mirobolan.

Denarni trg.

Položaj na javnem dunajskem trgu se ni spremenil. Stavki za bančne akcepte prve vrste so bili zadnje dni vedno $4\frac{7}{16}$ ‰. Stavki glede prolongacij so bili $5\frac{1}{2}$ do $5\frac{3}{4}$ ‰. Gi-banje na glavnem zavodu avstro-ogerske banke je bilo omejeno. Vlog je bilo za blizo 600.000 K, zapadlih menic za 1.000.000 K.

Ažija o plačevanju carine.

Finančno ministerstvo je odločilo, da bode meseca februarja t. l. dokladati o pla-čevanju carine, ki bi se imelo vršiti v zlatu, $20\frac{1}{2}$ ‰ nadavek na plačila v srebru.

Nova carinska tarifa.

Na Ogerskem delajo priprave za novo avtonomno carinsko tarifo. Trgovinski mi-nister Hegeđus je pozval vse trgovinske in obrtne zbornice, da naznanijo svoja menenja, želje in nasvete ter da poizvedo za želje in-teresentov dotičnega okraja. Poljedelski mi-nister dr. Daranyi pa je pozval vsa gospo-darska, vinarska, čebelarstva, vrtnarska in po-dobna društva, da do 1. maja tek. leta naznanijo svoje želje in menenja glede nove tarife.

Dunajski trgovci in obrtna novela.

Obrtni odsek državnega zbora je pre-dložil načrt zakona, kateremu je namen, da omeji pravice trgovinskih in potovalnih agentov. Po tem zakonu bi morali imeti agenti uradne legitimacije, smeli bi le pri trgovcih in obrtnikih sprejemati naročila iz obojestranske stroke, stalnih agentov bi ne smeli zastopati namestniki itd. »Društvo za koristi trgovcev« na Dunaju se je te dni posvetovalo o tem vprašanju. Sklenili so na-prositi trgovinsko in obrtno zbornico, da se postavi odločno proti uvedenju predlaganega zakona, ki bi pomenjal nazadnjaštvo ter škodil koristim dunajskih trgovcev.

Vnanja trgovina avstro-ogerska.

Glasom izkaza o vnanji trgovini naše monarhije je znašala uvozna vrednost l. 1899. 790.3 milijonov gld., t. j. za 29.5 milijonov gld. manj nego 1898. leta; izvoz je dosegel vrednost 928.4 milijonov gld., t. j. za 120.8 milijonov več nego prejšnjega leta. Trgovinska bilanca je torej za 138.1 milijon aktivna, dočim je bila l. 1898. pasivna, in sicer za 12.2 milijonov.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 24. Pšenica za oktober K. 7.82 do 7.83. Pšenica za april K. 7.73 do 7.74 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.40 do 6.41. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 4.99 do 5.—. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.06 do 5.07.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje omejeno, slabo. Prodaja: 10.000 met. st. se je komaj obdržalo. Vreme: vlažno.

Hamburg 24. Trg za kavo. Santos good average za marec 36.50 za maj 37.—, za sep-tember 38.—, za december 38.75 Denar.

Havre 24. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 43.50, za maj 50 k. frankov 44.75.

Dunajska borza dne 24. januarja.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	99.80	99.65
„ v srebru	99.65	99.40
Avstrijska renta v zlatu	99.95	98.95
„ „ kronah 4%	98.75	98.70
Kreditne akcije	233.95	233.65
London 10 Lsr.	242.15	242.20
20 mark	23.60	23.60
Napoleoni	19.21	19.20
100 italijanskih lir	89.75	89.60
Cekini	11.42	11.42

Proti kašlju,

griholu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-nikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20	pdp.	omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.15	brzovl.		Dunaj, zveza z Reko
8.25			Nabrežina, V dem, Benetke, Rim
9.15		omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55	pošt.		Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45	pop.	omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35			Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30			Benetke (via Červinjan in via Videm.)
			Rim (via Bixij) naravnost.
6.25	pošt.		Dunaj, zveza z Reko
8.15	zvc.	brzovl.	Kormin
8.45			Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45	meš.		Nabrežina, Videm, Benetke
9.45			do Mürtzschlaga
6.10			(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56	pdp.	meš.	iz Mürtzschlaga, Beljaka itd.
7.33			iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45	brzovl.		iz Kormina
9.28			Dunaj, zveza s Peštom, Mnihim
10.25	pošt.		Dunaj, zveza z Reko
10.40	brzovl.		iz Italije preko Kormina
11.20	omn.		iz Benetke (via Červinjan)
5.35	pop.		pošt. Dunaj, zveza z Gorico
7.45	zvc.		omn. iz Italije preko Kormina
8.30	brzovl.		iz Italije preko Kormina
9.15			Dunaj, zveza z Reko
11.35	omn.		iz Italije preko Kormina
10.38	pdp.		(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30	pdp.		Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45			Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50	pop.		Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45	brzovl.		Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30			Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05	pdp.		Divača
9.35			Pulj, Rovinj
11.15			Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15	zvc.		Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50			brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25			Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Furlanska železnica.

Odhod iz Tržiča:

7.48	pdp.	1.53, 6.25	pop. preko Červinjana v Italijo
10.42			in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Tržič:

7.20, 2.45, predp.	5.48, 10.33	pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35	pop. iz Červinjana.
--------------------	-------------	--	---------------------

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljce preko Sv. Marka, Šklednja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.; 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.; 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp., 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“.)

V Umag vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanove, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanove, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30, 6 pop.

„Naša straža“

išče **trgovskega pomočnika**, izurjenega v *trgovini z delikatesami in kolonijalnimi blagom*. Vešč mora biti slovensčine, nemščine in laščine. Vsa naznanila naj se adresujejo na načelstvo „Naše straže“ v Ljubljani.

Nikolaj Trškan!

trgovec v Ljubljani

priporoča ob pričetku sezone svojo **izborna kisló zelje v sodčkih po 200, 100, 50 in 25 kg.**, kakor tudi sveže želje v glavah.

Pri sodčkih po 200 in 100 kg so računani brutto za netto, pri pošiljavi po 50 in 25 kg. pa se plačajo prazni sodi po 70 in 50 kr. Po-sebno prilično za večje rodbine in gostilničarje!

Cene brez konkurence.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Acquedotto 21.

Acquedotto 21.

VELIK PANOPTIK

Ivana Hermann-a

poznani že po svojih umetnih in mehaničnih podobah, izloženih ob uhodu lokala.

Največji izbor mojsterskih del iz mehanične plastike.

Vse podobe so od voska izdelane v naravnih velikostih od največjih umetnikov sedanjega ka Non plus ultra mehanične umetnosti.

VSEBINA:

Avstrijski cesar, rimski papež, deklica s pevajočimi pticami, umirajoči ranjeni vojak, trpinčenje device itd. Vse se giblje, kakor da bi bilo živo. Posebnost: Posnetek od voska žetne „The Spot“ iz afriškega plemena, ki bo živa izložena letos na pariški razstavi. Panorama: Bursko-angelska vojna, potapljanje „Burgignon“, špansko-amerikanska vojna itd.

Vsak dan od 9. zjutraj do 10. zvečer

Vstopnina 10 nvč.
Vojaki in otroci . . . 5 „

„Slavisches Echo“

nezavisno glasilo za politiko, narodno gospodarstvo, znanstvo in umetnost, izhaja na Dunaju od novega leta 1900 kot tednik vsako soboto na 12-16 straneh ter stoji na leto 6 gld., na pol l. 3 gld. na četrt leta 1.50 gld.

„Slavisches Echo“ ima namea, brani u manševin zgodovinska državna prava slovanskih narodov ter dokazovati, da spadajo dristano in moralno v isto vrsto z drugimi vaškimi narodi. Pridobil si je sotrudi-kov, priznanih sil, med vsemi slovanskimi narodi.

„Slavisches Echo“ ima in sprejmlje in serate solidnih slovanskih in drugorodnih firm, ki so navezani na razne dežele.

Uredništvo in upravnništvo „Slavisches Echo“ na Dunaju. Eugengasse 37.. Wien X.

Najboljše berilo in darilo

je vsestransko jako pohvaljena

Vzgoja in omika ali izvir sreče

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge biaziti in prav olikatiti) ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti po štemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9 I. St., Th. 10.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

MEJNARODNI PANORAMA
TRST - Borzni trg 14 - TRST
Od 22. do 28. januarija
Jako zanimivo potovanje po mestu Meksiki. Krotitelji v borbi z biki. Rakev generala Mejija, ustreljenega 1867. na povelje Juareza itd. — 50 podob 50. Vstopnina 20, otroci 10 kr.

Spedijska poslovnica
Gašpar Hvalič
v Gorici v ulici Morelli št. 12.
se toplo priporoča Slovenceem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.
Nov zaprt voz za prevažanje.
Dostavljenje nepoškodovanega blaga se zagotavlja.
Stavbeni razpis.
„Pogrebno društvo“ na Vrdeli pri Trstu oddaja delo za popravo svoje društvene hiše št. 794. na Vrdeli.
Ponudniki naj se obrnejo za natančne poizvedbe in pogoje na g. Ivana Godina, družtv. tajnika v Trstu, ulica Giulia št. 21. Društveni udje imajo prednost.
V Verdeli, dne 15. januarja 1900.
Pogrebno društvo na Verdeli.

Najboljša domača zabava
FONOGRAFI
z **NAJIMENITNEJŠIMI CILINDRI**
The Anglo-Italian Commerce-Company v Milann.
Izključno zastopstvo za Avstro-Ogersko ima:
Premovani grafični zavod E. Freisinger
v Trstu, Corso št. 2.
Orkestralne in druge godbe
Govori in deklamacije izvrstnih dramatikov

Šivalnih strojev tovarniška zaloga
Ivana Jax-a
v Ljubljani
Dunajska cesta št. 13.
priporoča svoje pripoznano najboljše **šivalne stroje** za domačo porabo in obrtniške potrebe.
Cenilniki zastoj in franko
Čuvaj se 0000 senjske roke roman. Velja 35 nvč. Prodaja se v upravništvu našega lista.

Pozor!
Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočam svojo bogato zalogo in prodajnico vsakovrstnega jedilnega blaga, ki se nahaja v ulici Pilonc št. 4, vogal ulica Giulia. Biago najboljše vrste in vedno sveže. Cene zmerne in postrzeba točna.
Razpošiljam blago tudi po pošti na deželo. Priporočuj se za mnogobrojne naročbe, beležim spoštovanjem udani
Hanibal Škerlj trgovec.
Dne 30. decembra 1899.
odprl sem nov **Restaurant Centrale Pilsen** v Via Torrente št. 10
z vrtom in keglščem, razsvetljenim z elektr. lučjo Plzensko pivo iz zadržne pivovarne v Plznu in bavarske Reichenbräu v Kulmbachu.
Tu- in inozemska vina prve vrste. Izvrstna kuhinja. Točna postrzeba. Zmerne cene.
Rafael Güttner voditelj.

Za bolne na želodcu!
Vsakemu, kateri si nakoplje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodeca, z vživanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr. **želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje** priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje, je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano **prebavno in kričistilno sredstvo Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.**
To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih cevah, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki provzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zaráve krvi.
S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kaili. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: **glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem**, kateri se pri **dolgotrajnih** (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina, in nje neprijetne posledice kakor: **stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje** in tudi strmenje krvi v jetrah, vračeni in sistemu vratnih živec (haemorrhoidične bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdiglo in odstranja iz želodeca in črev z lahkim čistilom človeka vse ličevodne tvarine.
Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter. Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod **nervoznem zbeganjem in otožnostjo** kakor tudi pogosti **glavoboli in nespanje** provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje. Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vsposidbo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vsposidbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.
Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 nvč. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Tržiču, Ogleju, Červinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmnu, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Čresu, Malem Lošnju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vižnadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidnu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celej Avstro-Ogerskej in sosednih deželah. Tudi razpošilja tvrdka: **Hubert Ullrich, Leipzig**, po 5 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni cenii po vsej Avstro-Ogerskej poštnina in zaboja ne pa carine prosto.
Svari se pred ponarejanjem! Zahteva naj se izrečn **Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.**
Moje zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega spirita 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjavega soka 320,0, mane 30,0, koprive, jantca, omanovih korenk, amerikanskega lapuha, lečjanovih in kolmezih korenk vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.

Zaloga vina F. Petech
TRST - Via delle Poste št. 10.
Istrska in dalmatinska vina iz najslavnejših hlevi, Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. Istrsko novo fino 30, boljše 32. Dalmatinsko fino 30, 30pollo novo fino 32 v vsakej množini v sodčkih in buteljkah od litra naprej franko na dom na katerikoli kraj mesta. Izven mesta franko užitniškega davka. Naročbe v zabogi ali s poštno dopisnico.
MLEKARSKA ZADRUGA
v Škofji Loki
oddaja sveže mleko, sladko smetano in surovo maslo po najnižih cenah v najbolji kakovosti.